

Odobratie výsluhových dôchodkov príslušníkom ŠtB

Skupina 24 poslancov Národnej rady SR (16 OĽNO, 3 SME RODINA, 3 SAS a 2 Za ľuďí) podala dňa 16. 04. 2021 návrh na prerokovanie zákona o odobratí nezaslúžených benefítov predstaviteľom komunistického režimu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov, zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené, a keďže sa verejnosti nebolo umožnené k návrhu zákona vyjadriť, zástupcovia stavovských profesijných združení (APVV, Zväz vojakov SR, Klub generálov SR a Asociácia bývalých spravodajských dôstojníkov) sa dohodli, že budú v tejto veci postupovať spoločne a zároveň aj koordinovať svoje aktivity.

Dňa 27. 4. 2021 bolo niektorým subjektom napr. predseda vlády SR, predseda a podpredseda NR SR, minister vnútra, minister obrany, predsedovia poslaneckých klubov v NR SR, predseda ústavnoprávneho výboru NR SR, predseda výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť, predsedníčka výboru NR SR pre sociálne veci a predsedníčka výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny, zaslané k návrhu zákona Spoločné stanovisko zástupcov stavovských profesijných združení (s podporu ďalších 12 združení) s upozornením na popretie princípov demokratického a právneho štátu a základných princípov práva., nesúlady s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná. I napriek tomu bol návrh zákona v I. čítaní schválený tak, aby ho NR SR prerokovala v II. čítaní.

Vzhľadom na uvedené a keďže išlo o poslanecký návrh zákona, predseda NR SR doručil vláde SR návrh zákona a požiadal ju o zaujatie stanoviska (§ 70 ods. 2, zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR v platnom znení). MPSVaR SR následne vyhlásilo medzirezortné pripomienkové konanie (ďalej len „MPK“). Toto skončilo dňa 03. 06. 2021 a v ňom bolo uplatnených 26 pripomienok, z toho 9 zásadných. Na niektoré rozpory zákona v MPK upozornila v mene verejnosti napr. aj APVV, okrem toho aj Verejná ochrankyňa práv SR a Konfederácia odborových zväzov (OZP v SR) a to formou zásadných pripomienok. Tieto pripomienky potvrdili Výzvu zástupcov stavovských profesijných združení s upozornením, že návrh zákona nie je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná. V tejto súvislosti chceme upozorniť aj nato, že spoločné stanovisko citovaných občianskych združení k tomuto návrhu zákona bolo zaslané, už 02. 05. 2021 Verejnej ochrankyni práv SR ako podnet na podanie návrhu na Ústavný súd SR na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR. Informáciu o MPK, vrátane citovaných pripomienok, sme zaslali aj predsedom výborom NR SR, ktoré boli určené na prerokovanie tohto návrhu zákona a predsedom poslaneckých klubov v NR SR. V informácii sme ich upozornili aj na to, že máme spracovaný pracovný návrh podnetu a v prípade schválenia návrhu zákona v NR SR podáme, na príslušné oprávnené subjekty (prezidentka SR, Generálny prokurátor SR, Verejná ochrankyňa práv SR a poslanci NR SR), podnet s výzvou na podanie návrhu na Ústavný súd SR na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR.

Žiaľ vyhodnotenie MPK zodpovednou inštitúciou zverejnené nebolo a vláda SR o návrhu zákona vôbec nerokovala a ani NR SR svoje stanovisko nezaslala a tak NR SR návrh zákon prerokovala v II. čítaní aj bez stanoviska vlády SR a bez oboznámenia sa s rozporami, ktoré boli vznesené v rámci MPK.

Aj napriek viacerým aktivitám zástupcov profesijných stavovských organizácií bol poslanecký návrh zákona dňa 23. 06. 2021 NR SR schválený. Okrem iných aktivít sme spracovali spoločnú výzvu, neskôr aj priamu výzvu všetkým poslancom, Legislatívnej rade vlády SR, vláde SR, Odboru legislatívy a aproximácie práva NR SR, uplatnili sme aj zásadnú hromadnú pripomienku verejnosti v MPK a ďalšie. Našou prioritou bolo, aby NR SR stiahla tento návrh zákona z rokovania, resp. aby o ňom ďalej nerokovala. Žiaľ naše aktivity neboli úspešné a návrh zákona bol schválený s pozmeňujúcimi a dopĺňujúcimi návrhmi, ktoré schválili určené výbory NR SR.

Vzhľadom na uvedené, citované stavovské združenia pripravili a dňa 29. 06. 2021 doručili prezidentke SR žiadosť, aby využila svoju právomoc (suspenzívne veto) a po doručení zákona na podpis, tento vrátila NR SR na opätovné prerokovanie, t. j. aby v rokovaní o zákone ďalej NR SR nepokračovala, resp. ho stiahla z rokovania. V žiadosti boli uvedené dôvody a dohľadateľné argumenty s poukázaním na nesúlad schváleného zákona s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná. Dňa 08. 07. 2021 hovorca prezidentky SR informoval, že prezidentka má výhrady k zákonu, ktorý jej bol doručený na podpis, ale zákon v ustanovenej lehote napriek tomu podpísala a požiadala predsedu vlády, aby vláda iniciovala novelu zákona, ktorou budú uvedené výhrady odstránené. Zároveň zdôraznil, že pokiaľ by k prijatiu takejto novely nedošlo a zákon by mal platiť v takejto podobe, tak prezidentka bude nútená obrátiť sa na Ústavný súd SR.

Odobratie výsluhových dôchodkov príslušníkom ŠtB

V tejto súvislosti si dovoľíme upozorniť na to, že podľa platnej legislatívy po schválení zákona v NR SR sa zákon doručí na podpis prezidentke SR, ktorá môže využiť svoje právo a schválený zákon vrátiť NR SR na opätovné prerokovanie. NR SR vrátený zákon opäť prerokuje v II. a III. čítaní, v ktorom sa rozhoduje iba o pripomienkach prezidentky.

Ak pripomienky prezidentky neboli akceptované, hlava štátu má právo schválený zákon nepodpísať. V takom prípade sa schválený zákon uverejní v Zbierke zákonov SR bez podpisu prezidentky. Vzhľadom na uvedené bol postup prezidentky SR pri podpísaní zákona minimálne neštandardný a je na posúdení odborníkov či bol v súlade s legislatívou..

Keďže sme takýto výsledok predpokladali, zabezpečili sme si spracovanie návrhu podnetu advokátskou kanceláriou, ktorý po zaktualizovaní a doplnení pripomienok uplatnených v rámci legislatívneho procesu a tiež odborného stanoviska Slovenského národného strediska pre ľudské práva bude potupne zaslaný Generálnemu prokurátorovi SR, Verejnej ochrankyni práv SR a prezidentke SR s výzvou na podanie návrhu na Ústavný súd SR na začatie konania a súlade zákona s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná v zmysle Čl. 125 Ústavy SR.

Okrem toho sme súbežne vyvíjali aktivity, aby takýto návrh na Ústavný súd SR podala aj skupina (najmenej 30) poslancov NR SR. Na základe rokovania s opozičnými stranami sme spoločne vytvárali podmienky k tomu, aby návrh na Ústavný súd SR bol v mene skupiny poslancov zaslaný čo najskôr.

Uvedomujeme si, že laická verejnosť vďaka účelovej medializácii vníma tento zákon pozitívne a preto chceme upozorniť aj nato, že zákon je v rozpore nielen so základnými princípmi práva (právnej istoty, predvídateľnosti práva, porušenie zákazu retroaktivity, právo na obhajobu, na rovnaké zaobchádzanie, na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, zákaz kolektívnej viny a prezumpcia neviny), ale aj s viacerými ustanoveniami Ústavy SR, zákonom č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, kde je konštatované, že „zodpovednosť a spoluzodpovednosť na spáchaných zločinoch je založená na zásade individuálnej zodpovednosti tých, ktorí sa trestných činov dopustili“, ďalej s medzinárodnými zmluvami a neprešiel ani testom diskriminácie podľa ESEP.

Úmyselne sa opomína to, že štát sa so ŠtB už v minulosti systémovo vysporiadal a to tak, že po roku 1989 zložku ŠtB zrušil, väčšine príslušníkov bol služobný pomer ukončený bez nároku na výsluhový príspevok, odchodné a platové vyrovnanie. Ostatní príslušníci boli preverovaní občianskymi a previerkovými komisiami (zákon č. 169/1990 Zb.) a tým, ktorí neprešli previerkami bol tak isto služobný pomer ukončený bez nárokov na „benefity“. Okrem toho štát postihol týchto príslušníkov aj zákonom č. 451/1991 Zb., ktorým sa ustanovujú niektoré ďalšie predpoklady na výkon niektorých funkcií v štátnych orgánoch a organizáciách (Lustračný zákon), na základe ktorého funkcie obsadzované voľbou, vymenovaním alebo ustanovením tam nemohli nadalej vykonávať osoby, ktoré boli príslušníkmi ŠtB. Neskôr štát postihol príslušníkov ŠtB aj zákonom č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností podľa, ktorého sa títo príslušníci nepovažujú za bezpečnostne spoľahlivé osoby a bol im preto skončený služobný pomer príslušníka Policajného zboru a štát ich postihuje doposiaľ aj tým, že sa nemôžu zamestnať tam, kde sa bezpečnostná spoľahlivosť osôb vyžaduje.

Nie je možné tiež akceptovať to, že iba príslušnosť ku konkrétnej zložke ozbrojených síl (ŠtB) je dôvodom na postihovanie týchto osôb a tiež to, že sa zákon vzťahuje aj na tých príslušníkov ŠtB, ktorí prešli previerkami po roku 1989, zložili novú prísahu a nadalej slúžili v Policajnom zbore.

Problém je aj to, že náklady súvisiace s navýšením počtu zamestnancov Ústavu pamäti národa budú kryté úsporou, čiže budú výdavkom nášho osobitného účtu, do ktorého v súčasnosti prispievajú odvodmi slúžiaci policajti. Takýto postup je totiž v rozpore so zákonom (prostriedky zhromaždené vo fonde sociálneho zabezpečenia policajtov nie sú prostriedkami štátneho rozpočtu a štát s nimi nemôže voľne disponovať a použiť ich ani na iné účely).

Je potrebné tiež zdôrazniť, že zákon bude v mnohých prípadoch nevykonateľný a to z dôvodu predchádzajúcej právnej úpravy týkajúcej sa hmotného zabezpečenia v starobe bývalých príslušníkov ŠtB v tom, že pri vylúčení zárobkov, resp. vymeriavacích základov, nebude možné vypočítať novú sumu dôchodkovej dávky.

Ďalším problémom je aj to, že v rámci legislatívneho procesu bolo znemožnené odbornej a laickej verejnosti sa k návrhu zákona vyjadriť tak, aby bol odborne a profesionálne zvládnutý a kontinuálne nadväzujúci na existujúcu právnu úpravu z minulosti. Toto je v rozpore aj s Programovým vyhlásením vlády SR na obdobie rokov 2020 až 2024, v ktorom sa vláda SR zaviazala, že „zabezpečí, aby nedochádzalo k prijímaniu všeobecne záväzných právnych predpisov bez ich náležitého prerokovania, osobitne s dotknutými subjektmi a verejnosťou“.

Vzhľadom na uvedené budú naše ďalšie aktivity vykonávané tak, aby súlad zákona s Ústavou SR a mn. zmluvami posúdil nielen Ústavný súd SR, ale aj príslušné orgány EÚ. Okrem toho pripravíme a poskytneme dotknutým osobám právnu pomoc napr. aj vypracovaním vzorov opravných prostriedkov, súdnych žalôb a sťažností.

Krátenie dôchodkov, zákon č. 283/2021 Z.z. - pokračovanie

Po schválení zákona 4. 283/2021 Z. z., bolo prioritou APVV vytvoriť podmienky a zabezpečiť, aby skupina poslancov Národnej rady SR (ďalej aj „NR SR“) podala k zákonu na Ústavný súd SR (ďalej aj ÚS SR“) návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR.

Naše aktivity boli nakoniec úspešné a materiál, ktorý na tento účel APVV už mala pripravený, si po rokovaníach s nami osvojila strana SMER-SD, ktorá pripravila takéto podanie (podklady k materiálu boli poskytnuté APVV), zabezpečila podpisy poslancov za ich stranu a tento návrh bol následne podporený na základe aktivít APVV aj stranou HLAS-SD. Táto zabezpečila podpisy poslancov za ich stranu tak, aby bola splnená aj podmienka podpisov minimálne 30. poslancami NR SR.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR bol podaný Advokátskou kanceláriou JUDr. Bárány, ktorý bude v tejto veci zastupovať poslancov NR SR na ÚS SR dňa 01. 12. 2021.

Podľa podaného návrhu, zákon ako celok nie je v súlade s viacerými ustanoveniami Ústavy SR a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a majú prednosť pred jej zákonmi a skupina poslancov NR SR v ňom navrhuje, aby ÚS SR rozhodol nálezom, že zákon nie je v súlade s Ústavou SR a s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vrátane Dodatkového protokolu a na predbežnom prerokovaní prijal návrh na ďalšie konanie a pozastavil účinnosť zákona. V tomto návrhu sú zapracované aj podklady, ktoré APVV poskytla advokátskej kancelárii a prílohami návrhu na začatie konania je aj spoločné stanovisko k návrhu skupiny poslancov NR SR na prijatie zákona o odobrati nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu, ktoré v zastúpení Stavovských profesijných organizácií poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia bezpečnostných zložiek SR pripravila APVV a odborné stanovisko Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktoré bolo vydané k tomuto zákonu tiež na základe podnetu APVV.

APVV následne zaslala začiatkom januára 2022 generálne podnety Ústavu pamäti národa, ktorý bol zákonom určený na spracovanie zoznamov osôb o potvrdení služby a o dobe služby, ktorým by mali byť dôchodkové dávky krátené a aj ďalším štátnym orgánom, ktoré sú určené na vydanie rozhodnutí o krátení výsluhových, vdovských výsluhových, starobných a vdovských dôchodkov. Išlo o Sociálnu poisťovňu, MV SR, ZVaJS a MO SR. V podnetoch sme žiadali, aby do právoplatného skončenia konania vedeného pred ÚS SR bolo upustené od postupov, ktoré zákon spája s týmito orgánmi, nakoľko zákon je v súčasnosti predmetom ústavného prieskumu. Okrem toho sme na web stránke APVV sprístupnili vzor vyjadrenia účastníka a návrh na prerušenie konania.

Našej žiadosti vyhovel MV SR a MO SR, ktoré na základe doručených potvrdení od Ústavu pamäti národa nezačali vydávať rozhodnutia o krátení dôchodkovej dávky, ale vydávali rozhodnutia o prerušení konania do právoplatného skončenia konania vedeného pred ÚS SR. Sociálna poisťovňa a Ústav pamäti národa síce na náš podnet reagovali, ale v odpovedi Sociálna poisťovňa uviedla, že takýto postup by znamenal flagrantné porušenie právneho poriadku SR a Ústav pamäti národa uviedol, že je viazaný zákonným rámcom a je povinný dodržiavať všetky ustanovenia tohto zákona.

Podanie bolo na ÚS SR pridelené sudcovi JUDr. Libor Duřovi a vo veci bude rozhodovať plénum ÚS SR. Dňa 02. 03. 2022 ÚS SR zverejnil na svojej web stránke tlačovú správu č. 8/2022, v ktorej oznámil, že na neverejnom zasadnutí pléna rozhodol tak, že návrh prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu a zároveň pozastavuje účinnosť zákona. Uznesenie nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia v zbierke zákonov t. j. 22. 3. 2022.

Po zverejnení tlačovej správy ÚS SR o pozastavení účinnosti zákona prezident APVV poslal (11. 3. 2022) Ústavu pamäti národa a Sociálnej poisťovni oznámenie o tejto skutočnosti a podnet, aby do právoplatného skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 2/2022 boli všetky prebiehajúce konania, úkony a postupy, ktoré spája s ÚPN a SP, pozastavené, resp. prerušené a nové konania sa nezačínali, nakoľko zákon má v súčasnosti z rozhodnutia ÚS SR pozastavenú účinnosť a je predmetom ústavného prieskumu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR.

Aj napriek tomu pozastaveniu účinnosti zákona SIS konala v týchto veciach ďalej čo dokazuje skutočnosť, že o právnu pomoc požiadal prezidenta APVV člen APPV, ktorému bolo doručené zo SIS upovedomenie o začatí správneho konania zo dňa 10.3.2022 (ÚS SR pozastavil účinnosť zákona 2. 3. 2022). APVV pripravila pre tohto člena vyjadrenie a návrh na prerušenie všetkých začatých konaní tak, aby to mohol podať v ustanovenej lehote. O tejto skutočnosti bola doplnená informácia na web stránke APVV a v rámci právnej pomoci bol zverejnený aj vzor takéhoto vyjadrenia.

ÚS SR vyzval dňa 8. 3. 2022 NR SR, aby mu zaslala písomné stanovisko spolu s dôvodovou správou a so záznamom z rozpravy na schôdzi k návrhu napadnutého zákona (ide o štandardný postup - zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde SR, § 86 ods.1). NR SR ale v stanovenej lehote toto neurobila a preto požiadala ÚS SR o predĺženie lehoty s čím predseda ÚS SR dňa 13. 4. 2022 súhlasil. Keďže na web stránke NR SR nebolo možné zistiť či NR SR takéto stanovisko pripravila a predpokovala na svojej schôdzi, prezídium APVV požiadalo dňa 11.5.2022 NR SR o poskytnutie informácie (zákon č. 211/2000 Z. z.). NR SR nám ale takúto informáciu odmietla sprístupniť s odvolaním sa na to, že sa to týka rozhodovacej činnosti súdu a verejným záujmom je záujem na nezávislom a

Krátenie dôchodkov, zákon č. 283/2021 Z.z. - pokračovanie

a nestrannom výkone súdnicstva a vylúčenie verejnej diskusie, ktorá by mohla ovplyvniť sudcov pri ich rozhodovaní. Nakoniec sa nám podarilo získať stanovisko vlády SR zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, ktoré bolo vydané dňa 13. 5. 2022. V tomto stanovisku vláda SR v zastúpení Ministerstva spravodlivosti SR navrhuje ÚS SR, aby návrhu poslancov nevyhovel. Stanovisko APVV k týmto materiálom sme poskytli advokátskej kancelárii, ktorá zastupuje poslancov NR SR v tomto konaní pred ÚS SR. V stanovisku sme zdôraznili, že:

- V zoznamoch osôb, ktoré doposiaľ predložil Ústav pamäti národa na porovnanie (Sociálna poisťovňa, MV SR, MO SR, SIS) sú aj osoby, ktoré nevykonávali v citovaných zložkách spravodajskú činnosť alebo boli príslušníkom útvarov územných útvarov vykonávajúcich činnosti týchto zložiek.
- V zoznamoch osôb sú aj osoby, ktorým na základe výsledkov previerkových komisií a odporúčaní občianskych komisií bolo umožnené po zložení novej prísahy pokračovať v služobnom pomere.
- V uznesení Najvyššieho súdu Poľskej republiky zo dňa 16. 9. 2020, týkajúceho sa znižovania dôchodkov, je konštatované, že „kritérium služby treba posudzovať na základe všetkých okolností prípadu, vrátane jednotlivých činov a ich overenia z hľadiska porušenia základných ľudských práv a slobôd. Najvyšší súd tiež zdôraznil, že „len formálne kritérium príslušnosti k organizáciám rozlíšeným v čl.13b) zákona z roku 2016 nestačí. Pri hodnotení služby totalitného štátu by sa mali brať do úvahy všetky okolnosti a jednotlivé skutky“.
- V Slovenskej republike štát postupoval k postihovaniu príslušníkov bezpečnostných služieb ináč ako v štátoch uvádzaných v dôvodovej správe a stanovisku a zákonný postih týchto osôb už realizoval po zrušení ŠtB postupne a systémovo, kde je podrobne opísaný doterajší postup SR vrátane prijatia opatrení na finančné kompenzácie politických väzňov.
- Podľa zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov žiadny zákon nesmie používať pojmy, ktoré nie sú zavedené v právnom systéme a ak zavádza nový pojem tak ho musí v zákone definovať. Použitie slova „benefit“ v kontexte historickej súvislosti, t. j. niečo nad rámec, nespĺňa ani odbornú stránku terminus technicu teda neprimerané plnenie. Zákon sám o sebe tým, že je to niečo nad rámec nesprávne zavádza širokú verejnosť nakoľko toto vylučovali znenia zákonov č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, ktoré v ustanoveniach o najvyššom výmere starobného dôchodku (najvyššia výmera starobného dôchodku bola pravidelne každý rok k 1. 7. aktualizovaná, napr. k 1. 7. 2002 to bola suma 8282,00 Sk.) zaviedli získavanie úžitkov z poistného systému pre všetkých rovnako bez rozdielu a teda aj pre osoby, ktoré zákon postihuje a to do 31. 12. 2003. Odôvodnenie o nezaslúžených benefitoch spočívajúcich v nadštandardnej výške dôchodkov je teda samo o sebe zavádzajúce a verejnosť nemá byť zavádzaná nakoľko aj podľa zákona č. 400/2015 Z. z. sa nesmú v zákone zavádzať pojmy, ktoré pri jeho výklade zavedú spoločnosť.
- Vzhľadom na uvedené, ak by štát chcel skutočne ešte postihovať tieto osoby tak by to mal realizovať ako doposiaľ t. j. systémovo a v nadväznosti na už doposiaľ uplatnené mechanizmy a mal by postihovať už iba osoby ostatných štátnych orgánov, ako je prokuratúra, súdy a väznenstvo, ktoré počas citovaného obdobia, najmä v trestnom konaní, zohrávali určujúcu úlohu, mali rozhodujúce právomoci a rozhodovali o vine, treste a vykonávali aj samotný výkon trestu.

Advokátska kancelária vzhľadom k tomu, že NR SR trvá na ústnom pojednávaní zaslala na ÚS SR dňa 14. 6. 2022 k stanoviskám NR SR zo dňa 6. 5. 2022 a jej dodatku zo dňa 13. 5. 2022 a stanovisku vlády SR dňa 13. 5. 2022 svoje vyjadrenie. Podľa informácie zverejnej v médiách bude na ústnom pojednávaní NR SR zastupovať poslanec PhDr. Juraj Šeliga (Za ľudí). APVV chce na ústne pojednávanie na ÚS SR vyslať svojho zástupcu.

Zdôrazňujeme, že ÚS SR posudzuje ústavnosť napadnutých právnych predpisov obvykle autonómne a len mierne sa dá ovplyvniť vyjadreniami účastníkov konania.

Napriek pozastaveniu účinnosti nie je potrebné zatiaľ vzbudzovať neopodstatnené nádeje, lebo v okolitých krajinách boli prijaté podobné zákony a ústavné súdy ich napokon nezrušili.

Ak by bolo konečné rozhodnutie Ústavného súdu SR hoci aj z časti pre nás neúspešné, poskytneme právnu pomoc našim členom a využijeme všetky dostupné prostriedky tak, aby sme sa mohli v tejto veci, v prípade potreby, obrátiť aj na Európsky súdny dvor, prípadne na Európsky súd pre ľudské práva.

V tejto súvislosti dávame do pozornosti aj to, že stále platí verejný prísľub strany SMER Sociálna demokracia v tom, že ak by dol tento zákon uplatňovaný a budú osoby postihnuté krátením dôchodkov tak v prípade, že po voľbách bude táto strana vo vláde tak tento zákon zruší a postihnutým osobám budú spôsobené škody vrátené.